

Köksingång till den svenska arbetsmarknaden?

Om företagande bland personer med
utländsk bakgrund

Martin Klinthäll och Susanne Urban

Utdrag ur FORES antologin Hur man lyckas med invandring.
Publiceras i augusti. För beställning kontakta Clara Sandelind
clara.sandelind@fores.se

I Sverige är arbetslösheten bland personer med utländsk bakgrund högre än bland personer med svensk bakgrund, samtidigt som de flesta studier visar att personer med utländsk bakgrund har en högre andel företagare än den inhemska befolkningen. Hur hänger det ihop? Det finns olika typer av förklaringar, till exempel betonar vissa att det är skillnader i personliga egenskaper, kultur och nätverk som ligger bakom, medan andra lägger större vikt vid strukturella hinder och möjligheter i mottagarsamhället.¹ Vi kommer i detta kapitel visa att det finns tydliga skillnader mellan ”svenskar” och personer som har annan bakgrund, inte bara när det gäller andelen företagare, utan också ifråga om vilken typ av företag man driver och i vilken omfattning. Exempelvis dominerar restaurangbranschen starkt av företagare med utländsk bakgrund. Är det köksingången som gäller när det är svårt att hitta jobb i Sverige?

Egenföretagande innebär generellt ett större ekonomiskt risktagande jämfört med att vara anställd. Enligt teorier om positiv selektion i linje med Chiswick², är invandrare mer riskbenägna än den infödda befolkningen, vilket skulle kunna förklara den högre andelen företagare bland invandrare i Sverige och i andra länder. Stark³ hävdar dock att även om riskbenägenheten har samma fördelning i den invandrade som i den infödda befolkningen, kommer invandrare i större utsträckning vara egenföretagare. Detta har sin grund i förekomsten av asymmetrisk information, nämligen att arbetsgivare av olika skäl är mer osäkra på kompetensen hos invandrare än hos infödda. På grund av denna osäkerhet är inte arbetsgivare beredda att anställa invandrare till samma pris som infödda och följaktligen kommer invandrare att, åtminstone inledningsvis, att ha lägre lön och sysselsättning än infödda personer med samma kompetens. Konsekvensen blir att infödda har mer att förlora än invandrare på att ta risken att bli egenföretagare.⁴ Invandrare och andra vars kompetens blir undervärderad kan vinna på att bli egenföretagare, eftersom de själva har säker information om sin egen kompetens och kan utnyttja den till fullo i det egna företaget. Som vi kommer att se i detta kapitel finns det mönster i företagandet som tyder på att företagare med utländsk bakgrund har ett större risktagande än dem som har svensk bakgrund.

Det har tidigare gjorts en del kartläggningar i Sverige av företagande bland utlandsfödda eller personer med utländsk bakgrund, samt inom vilka branscher de är verksamma. De flesta av dessa kartläggningar baseras dock på enkätundersökningar på

¹ Se Slavnic, Z (2010), ”Invandrades småföretagande i Sverige – en kritisk skildring av forskningsfältets utveckling” i Engstrand, Å-K (red), *Möjligheternas marknad. En antologi om företagare med utländsk bakgrund.*, s. 131-162. Stockholm: Tillväxtverket 2010.

² Chiswick, Barry R. (1978), “The Effect of Americanization on the Earnings of Foreign-born Men”. *Journal of Political Economy*, vol.86, no. 5.

³ Stark, Oded (1991), *The Migration of Labor* sid. 371-380. Blackwell Publishers. Oxford, UK.

⁴ Samma konsekvens uppstår vid olika typer av direkt och indirekt diskriminering.

stickprov av företagarna vilket ger för små urval för att kunna göra mer detaljerade analyser av företagarnas verksamhet och deras bakgrund. Detta kapitel baseras på en studie genomförd inom projektet *Kompetens och kontakter*, finansierat av FAS, och med resultat publicerade i Engstrand (2010)⁵. När vi beskriver omfattningen av företagandet bland personer med utländsk bakgrund, företagandets struktur, samt företagens storlek och ekonomiska förhållanden, har vi använt totalräknade registerdata som täcker in hela den vuxna befolkningen i landet.

Till att börja med behöver vi förklara några begrepp som vi använder i kapitlet. *Personer med utländsk bakgrund* är personer med båda föräldrar födda utomlands, personer med minst en förälder född i Sverige räknar vi som *personer med svensk bakgrund*. *Egenföretagare* är personer som har F-skattsedel, *företagare i aktiebolag* är personer som äger och driver aktiebolag även om de formellt sett är anställda i företaget. När vi skriver *företagare* menar vi båda typerna av företagare.

Vårt datamaterial omfattar som redan nämnts samtliga vuxna personer som är bosatta i landet. Vi använder registrerade uppgifter om inkomster och sysselsättning för år 2006. Eftersom datamaterialet utgår ifrån individerna och enbart innehåller koppling till det företag från vilket de har sin största inkomst, kan vi inte identifiera ägare till samtliga företag som finns i Sverige. Det beror dels på att vissa personer äger flera företag, men också att många företag har en komplicerad ägarstruktur eller ägs av personer bosatta utomlands, vilket gör att det är svårt att urskilja någon ägare till många av de större företagen. I vårt datamaterial kan vi dock identifiera samtliga i Sverige folkbokförda personer som har inkomst från företagande som första, andra eller tredje största inkomstkälla, och för dem som har inkomst från företagande som största inkomstkälla kan vi dessutom analysera företagens karaktär.

När företagare i aktiebolag räknas in är det vanligare att vara företagare bland personer med svensk bakgrund

Sammantaget kan vi identifiera 648 000 personer som är företagare i Sverige år 2006. Detta utgör 12,5 procent av alla sysselsatta personer. Om vi tittar på dem som i första hand är *egenföretagare*, dvs. personer med F-skattsedel som äger och driver eget företag som sin största inkomstkälla, finner vi att de utgör 6,2 procent av alla sysselsatta personer med

⁵ Klinthäll, M & S Urban (2010) "Kartläggning av företagande bland personer med utländsk bakgrund i Sverige", i Engstrand, Å-K (2010), s. 107-130. Kartläggningen finns att ladda ned från Tillväxtverkets hemsida: <http://publikationer.tillvaxtverket.se/ProductView.aspx?ID=1445&pageIndex=0>

utländsk bakgrund, jämfört med 5,9 procent bland motsvarande personer med svensk bakgrund. Om vi istället jämför utlandsfödda med svenskfödda blir siffrorna 6,7 respektive 5,8 procent, eftersom andelen egenföretagare bland s.k. ”invandrare i andra generationen” är relativt låg, endast 3,9 procent. Så långt stämmer våra resultat överens med de flesta tidigare studier: benägenheten att driva eget företag är högre bland invandrare än bland svenskfödda.

Om vi går vidare och studerar personer som är företagare i aktiebolag, dvs. i praktiken företagare men formellt sett anställda i bolaget, finner vi att de utgör 3,1 procent bland personer med svensk bakgrund men bara 1,9 procent bland personer med utländsk bakgrund. Här är andelen högre i andra än i första generationen utländsk bakgrund, 2,2 mot 1,8 procent. Det innebär att om man bland företagare även räknar in personer som är anställda i aktiebolag som de själva äger och driver, blir andelen företagare högre bland personer med svensk bakgrund; 9 procent jämfört med 8 procent bland personer med utländsk bakgrund. Tabell 1 visar även att andelen personer som är passiva företagare eller företagare i andra eller tredje hand är större bland personer med svensk än med utländsk bakgrund.

Tabell 1: Företagare i olika kategorier efter svensk respektive utländsk bakgrund. Andelar i procent

	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund, 1:a gen.	Utländsk bakgrund, 2:a gen.
Egenföretagare i första hand	5,9	6,7	3,9
Företagare i aktiebolag	3,1	1,8	2,2
Egenföretagare i andra/tredje hand	2,6	1,3	1,4
Passiva företagare	1,5	0,5	0,2

Källa: Klinthäll & Urban (2010)

Personer med utländsk bakgrund är alltså överrepresenterade som företagare om man, vilket är det vanligaste, enbart betraktar de aktiva egenföretagare som har företagsverksamhet som sin främsta sysselsättning, men personer med svensk bakgrund är överrepresenterade bland företagare i aktiebolag. Detta indikerar att företagare med utländsk bakgrund oftare driver företag med mindre ekonomisk omfattning jämfört med företagare med svensk bakgrund. Vi har inte haft möjlighet i denna studie att undersöka om företagens livslängd förklarar skillnaderna i företagstyp. Det är möjligt att företag som drivs av personer med utländsk

bakgrund oftare är relativt nystartade företag som ännu inte hunnit utvecklas till aktiebolag. Vi behöver alltså mer forskning kring företagens utveckling över tid för att få en mer komplett bild av dessa skillnader.

Kategorin ”personer med utländsk bakgrund” omfattar naturligtvis många olika typer av bakgrunder, såväl geografiskt som när det gäller när och varför man kommit till Sverige, och därför kan vi också förvänta oss skillnader inom kategorin. När det gäller geografisk bakgrund visar vår kartläggning att de flesta bakgrunder uppvisar högre sannolikhet att vara företagare än personer med svensk bakgrund. Personer med bakgrund i Libanon, Syrien och Turkiet uppvisar en särskilt hög grad av egenföretagande och det gäller både män och kvinnor. Även kvinnor och män med bakgrund i Irak och Iran uppvisar ett högt egenföretagande, medan kvinnor och män med bakgrund i Norden, före detta Jugoslavien och Chile har en lägre grad av företagande än personer med svensk bakgrund.

När vi istället undersöker benägenheten att driva företag i aktiebolagsform ser vi att situationen är helt annorlunda. Personer med svensk bakgrund är en av de kategorier som i störst utsträckning driver egna aktiebolag, samtidigt som de uppvisar lägre egenföretagande än de flesta andra kategorier. Bland män är det endast personer med bakgrund i Turkiet som har högre företagande i aktiebolag och bland kvinnor endast kvinnor från västvärlden utanför Norden.

Över 30 procent av företagare med utländsk bakgrund finns i branscherna restaurang, taxi och hårvård

Företagandet skiljer sig inte bara vad gäller företagstyp utan även vilka branscher företagen drivs inom. Skillnaderna i branschtillhörighet mellan personer med svensk respektive utländsk bakgrund är större bland företagare än bland övriga sysselsatta. Vi har undersökt fördelningen i på detaljerad branschnivå, uppdelat efter vilken utländsk bakgrund personerna har. Det finns ett tydligt mönster som visar att företag som drivs av personer med svensk bakgrund har en betydligt större spridning på många olika typer av verksamheter, jämfört med dem som drivs av personer med utländsk bakgrund. När det gäller företag som drivs av personer med utländsk bakgrund är över 30 procent koncentrerade till restaurangverksamhet, taxiverksamhet och hårvård.

Tabell 2. Fem vanligaste branscher för företagare med utländsk bakgrund.

	Restaurang- verksamhet	Taxitrafik	Hårvård	Livsmedels- handel med brett sortiment, ej varuhus eller stormarknad	Lokalvård
Utländsk bakgrund	9555 19.7%	2624 5.4%	2482 5.1%	1564 3.2%	1417 2.9%
Svensk bakgrund	5724 1.7%	3758 1.1%	11268 3.3%	2565 0.8%	1959 0.6%

Källa: Klinthäll & Urban (2010)

Bland branscher med minst 100 företagare finns det enbart fem branscher där personer med svensk bakgrund är i minoritet. Restaurangbranschen är den absolut största. De övriga fyra är ”butikshandel med konfektyrer”, ”reparation av skodon och andra lädervaror”, ”uthyrning av video och dvd-filmer”, samt ”tillverkning av andra gång och ytterkläder för kvinnor och flickor”.

Vi har också tittat på om det finns branscher eller mindre geografiska områden med koncentration av företagare med samma utländska bakgrund. Vi kan konstatera att branschtillhörighet varierar mellan olika kategorier utländsk bakgrund, vilket tyder på att nätverk inom etniska grupper kan ha betydelse för valet av bransch. Däremot finner vi inga branscher som domineras av en enskild grupp, vilket vi tolkar som att begreppet ”ethnic economy” inte är direkt applicerbart på de svenska förhållandena. Ethnic economy syftar på att en etnisk grupp dominerar en bransch genom ägande och även vad gäller de sysselsatta. Varor och tjänster produceras av och för den egna gruppen vilket ger en intern ekonomi. Detta till skillnad mot företagande som ”middleman” där företagandet är specialiserat inom en bransch men riktad till en marknad utanför den egna gruppen, och ”mainstream företagande” där företagandet förs på samma marknad som företag som drivs av företagare med svensk bakgrund.⁶ Med basis av de fortfarande grova mått på verksamhet drar vi slutsatsen att företagare med utländsk bakgrund inte driver sina företag inom etniska ekonomier, men ofta liknar vad som i den anglosaxiska litteraturen kallas för middleman. Branscherna som företagare med utländsk bakgrund driver sina företag inom är till stor del andra än de som

⁶ Begreppen förklaras närmare i tex Zhou, M. (2004) ”Revisiting Ethnic Entrepreneurship: Convergencies, Controversies, and Conceptual Advancements.” *International Migration Review* 38:3, s 1040-1074.

företagare med svensk bakgrund driver sina företag i (kom ihåg att 30,2 procent av företagen med utländsk bakgrund är verksamma inom restaurang, taxi och hårvård, medan motsvarande andel är 6,1 procent bland dem med svensk). Tjänsterna tycks dock inte i första hand vara riktade till den egna etniska gruppen.

Det går dock att finna några geografiska koncentrationer med ett större antal företagare med samma bakgrund. Dessa koncentrationer hänger samman med bostadssegregationens mönster i storstäderna samt med områden nära våra grannländer. Koncentrationerna är såväl få som små till storleken och kan inte jämföras med de etniska enklaver som det också talas om i den anglosaxiska litteraturen, med chinatowns som det givna exemplet. Det medför att statistiska analyser för att söka förklara orsaker och ekonomiska konsekvenser av stark koncentration av företagare med samma ursprungsland i ett mindre geografisk område inte blir meningsfulla i ett svenskt sammanhang.

Företag som drivs av personer med utländsk bakgrund har fler sysselsatta och större omsättning, men lägre löner och lägre vinst

Det finns olika typer av mått när det gäller de ekonomiska förhållandena i företagen som drivs av personer med utländsk bakgrund, och de visar situationen från olika håll. Om vi vill studera företagets roll på arbetsmarknaden, kan vi välja att jämföra antal sysselsatta i företagen, personalomsättning eller löner. Om vi är intresserade av företagets roll för tillväxten, kan vi välja att studera förädlingsvärdet, det vill säga värdet av den produktion som företagen sålt minus inköp av insatsvaror. Förädlingsvärdet motsvarar företagets bidrag till bruttonationalprodukten, BNP. Verksamhetens omfattning kan man få en bild av genom att studera nettoomsättningen, det vill säga värdet av den sålda produktionen efter vissa avdrag, såsom skatter som företaget betalat och rabatter som lämnats till kunder. Lönsamheten i företagen får vi en uppfattning om genom att studera årets resultat, alltså den vinst eller förlust som återstår när kostnader och skatter har dragits av från företagets intäkter.

Vår studie visar att det är främst när det gäller sysselsättningen som företag som drivs av personer med utländsk bakgrund spelar en stor roll. Våra data visar att över 200 000 personer arbetar i dessa företag. Restaurangbranschen dominerar stort, där sysselsätter drygt 10 000 företagare med utländsk bakgrund sammanlagt cirka 50 000 personer. Om man jämför med företag som drivs av personer med svensk bakgrund sysselsätter företag som drivs av personer med utländsk bakgrund i snitt fler personer per företagare. Då ingår dock inte de storföretag i vilka det inte går att urskilja en enskild företagare, svensk eller utländsk.

När det gäller förädlingsvärdet, kan vi konstatera att företagare med utländsk bakgrund står för drygt 35 miljarder av BNP, vilket är lägre än förväntat givet andelen företagare med utländsk bakgrund. Även årets resultat är lägre än förväntat, företagare med utländsk bakgrund gör en total vinst på 2,5 miljarder kronor år 2006 vilket i snitt är lägre än för företagare med svensk bakgrund, och detsamma gäller omsättningen, där företagare med utländsk bakgrund omsätter totalt nära 110 miljarder kronor. Att andel av omsättning, förädlingsvärde och vinst inte är lika stor som andelen av det totala antalet företagare beror delvis på att företagare med utländsk bakgrund är underrepresenterade bland företagare i aktiebolag. I aktiebolag, som generellt sett är större, utgör personer med utländsk bakgrund bara drygt 9 procent av företagarna, jämfört med femton procent bland egenföretagarna. Tabell 3 och 4 beskriver företagens ekonomi för egenföretagare respektive företagare i aktiebolag.

Tabell 3 Organisationsdata, aktiva egenföretagare

	Utländsk bakgrund	Svensk bakgrund
	Medeltal per företagare	Medeltal per företagare
Antal sysselsatta i november	1,33	1,21
Antal sysselsatta under året	2,13	1,65
Utbetald lönesumma under året	176 969	188 001
Nettoomsättning	848 225	770 167
Förädlingsvärde	292 766	334 008
Årets resultat	186 754	230 261

Källa: Klinthäll & Urban (2010)

Tabell 3 visar att egenföretagare med utländsk bakgrund i medeltal har fler sysselsatta i företaget än egenföretagare med svensk bakgrund, men också att de har en större personalomsättning, mätt i skillnaden mellan antal sysselsatta i november och under hela året. De egna företag som drivs av personer med utländsk bakgrund står för en femtedel av sysselsättningen totalt i denna typ av företag, vilket är mer än deras andel av företagarna. Även nettoomsättningen är i medeltal högre bland egenföretagare med utländsk bakgrund och utgör totalt nära 40 miljarder kronor. Det visar att egna företag som drivs av personer med utländsk bakgrund är större, räknat per företagare, avseende såväl personal som omsättning. Däremot är medeltalen för lönesumma, förädlingsvärde och resultat högre för egenföretagare med svensk bakgrund. Företag som drivs av personer med svensk bakgrund ser alltså ut att i medeltal ha högre produktivitet, högre förädlingsgrad och bättre lönsamhet än de företag som drivs av personer med utländsk bakgrund.

Tabell 4 Organisationsdata, företagare i aktiebolag

	Utländsk bakgrund	Svensk bakgrund
	Medeltal per företagare	Medeltal per företagare
Antal sysselsatta i november	4,10	4,36
Antal sysselsatta under året	8,30	7,43
Utbetald lönesumma under året	927 049	1 093 317
Nettoomsättning	5 079 565	6 126 019
Förädlingsvärde	1 597 817	2 000 382
Årets resultat	181 469	480 011

Källa: Klinthäll & Urban (2010)

Om vi övergår till att betrakta aktiebolag i vilka vi kan urskilja minst en person som aktivt äger och driver verksamheten, blir bilden annorlunda. En jämförelse mellan tabell 3 och tabell 4 visar att aktiebolagen är större per företagare i fråga om antal sysselsatta, utbetalda löner, omsättning och förädlingsvärde. När det gäller årets resultat är det också betydligt större vinster per företagare med svensk bakgrund, däremot inte per företagare med utländsk bakgrund. Skillnaderna i sysselsättning, löner, omsättning och förädlingsvärde är dock inte uppseendeväckande stora. Däremot är skillnaden betydlig när det gäller årets resultat: Företagarna med utländsk bakgrund står enbart för 3,7 procent av den totala vinsten i aktiebolagen som omfattas i tabell 2, medan de utgör 9,3 procent av företagarna i dessa aktiebolag.

De ekonomiska förhållandena tycks alltså vara mindre gynnsamma i företag som drivs av personer med utländsk bakgrund. Men när det gäller sysselsättning kan vi se att dessa företag skapar i genomsnitt fler arbetstillfällen än motsvarande företag som drivs av personer med svensk bakgrund. Många av dessa företag återfinns också i ”ingångsbranscher”, som kan erbjuda en väg in i sysselsättning för personer som tidigare saknar svensk arbetslivserfarenhet. Ingången till arbetsmarknaden fanns tidigare ofta inom tillverkningsindustrin, men nu alltmera i de servicebranscher som har en hög andel invandrarföretagare. Jobben som skapas i dessa branscher skapar också viktig arbetslivserfarenhet, vilken för många kan ge fotfäste på arbetsmarknaden.

Invandrarföretagande nämns också ofta som betydelsefullt för det svenska näringslivets tillgång till (växande) marknader utomlands.⁷ Det finns studier som visar samband mellan ökad migration och ökad utrikeshandel,⁸ men vi vet fortfarande ingenting om i vilken utsträckning detta är kopplat till företagande bland personer med utländsk bakgrund. Utifrån våra data kan vi konstatera att företagare med utländsk bakgrund är

⁷ Se exempelvis utrikesminister Ewa Björlings debattartikel ”Invandring ökar Sveriges handel med omvärlden”, Skånska Dagbladet, 28 mars 2010. Tillgänglig på <http://www.sweden.gov.se/sb/d/12538/a/143458>

⁸ Hatzigeorgiou, A. (2010) ”Migrationens handelsbefrämjande potential – samband, förklaringar och möjligheter”, i Engstrand, Å-K (2010), s. 79-106.

överrepresenterade inom parti- och agenturhandel samt inom detaljhandel via Internet, men våra data saknar information om huruvida företagen handlar med utlandet. Det krävs ökad forskning och nya typer av datamaterial för att kunna utröna invandrarföretagandets roll i förhållande till andra globaliseringsprocesser när det gäller sambanden mellan migration och handel.

Är det köksingången som gäller för att komma in på den svenska arbetsmarknaden?

Sammanfattningsvis visar våra resultat att företagare med utländsk bakgrund är överrepresenterade i egna företag men underrepresenterade i aktiebolag, samt mer koncentrerade till vissa branscher, i synnerhet till restaurangbranschen. De geografiska koncentrationer av företagare med utländsk bakgrund som vi finner tycks mer hänga samman med boendesegregationens mönster än med en förekomst av funktionella företagarkluster. De ekonomiska förhållandena är också knappare i företag som drivs av personer med utländsk bakgrund: räknat i medeltal per företagare uppvisar dessa företag lägre löner, lägre förädlingsvärde och sämre lönsamhet. Å andra sidan har de högre medelomsättning och sysselsätter i medeltal fler personer.

Om huvudingången till den svenska arbetsmarknaden tidigare utgjordes av anställning i någon av de stora tillverkningsindustrierna, som aktivt rekryterade arbetskraft utomlands, har den i spåren av den industriella struktumvandlingen blivit allt svårare att komma in igenom. När det dessutom blivit allt svårare att få samma villkor som ”svenskar” på den övriga arbetsmarknaden, är det inte särskilt förvånande att personer med utländsk bakgrund oftare tar vägen via eget företagande. Riskbenägenhet och andra egenskaper är självfallet väldigt olika på individuell nivå. Men även om benägenheten att ta risker sammantaget vore exakt lika inom olika populationer med svensk eller utländsk bakgrund, kan situationen på arbetsmarknaden medföra att man har olika mycket att riskera, såsom vi diskuterade i inledningen. Följden av detta resonemang blir att ju lägre sysselsättning eller lön i förhållande till kompetens, desto större risk är man beredd att ta för att bli egenföretagare, och vice versa. De som har hög sysselsättning eller lön som matchar kompetens, kommer inte att vara villiga att ta samma risker, utan ge sig in i företagsprojekt som är relativt säkra. Följaktligen ser vi också hur företagare med svensk bakgrund i högre utsträckning återfinns i aktiebolag, och generellt sett i företag som har bättre lönsamhet än företag som drivs av personer med utländsk bakgrund

Företagandet skiljer sig också mellan företagare med olika utländsk bakgrund. Exempelvis har personer med bakgrund i länder i Mellanöstern, såsom Libanon, Syrien,

Turkiet, Irak och Iran, en särskilt hög grad av egenföretagande. En intressant observation är att personer med bakgrund i Irak har en hög grad av egenföretagande, men mycket låg grad av företagande i aktiebolag. Personer med bakgrund i Irak är samtidigt en av de kategorier som idag har lägst sysselsättning på den svenska arbetsmarknaden. Å andra sidan är det bara kvinnor från västländer som driver aktiebolag i högre utsträckning än svenska kvinnor. Så långt är detta de breda mönstren, en djupare analys behövs för att mer i detalj reda ut sambanden mellan företagande och hinder på arbetsmarknaden. Klart är i alla fall att personer med utländsk bakgrund oftare driver företag i branscher med relativt låga inträdeskostnader, där man finner hård konkurrens, hårt arbete, långa arbetstider och knappa ekonomiska marginaler.

En central slutsats är att företagare med utländsk bakgrund spelar en viktig roll för sysselsättningen i Sverige, eftersom de i genomsnitt sysselsätter fler personer än företag som drivs av personer med svensk bakgrund. I den mån de oftare anställer personer med utländsk bakgrund kan de också fylla en viktig funktion för integrationen, som dörröppnare för människor som ofta lider brist på värdefulla kontakter på den svenska arbetsmarknaden. Även om det ofta är köksdörren som öppnas är det ändå en väg in i arbetslivet. En fråga vi behöver besvara är dock huruvida dessa anställningar leder vidare till andra delar av arbetsmarknaden eller om arbetsmarknaden är så pass segmenterad att tröskeln till den övriga arbetsmarknaden fortfarande är hög.

Entusiasmen inför att lyckas med integration genom företagande är stor. Med bakgrund av den kartläggning vi har gjort av situationen i Sverige vill vi dock varna för att göra egenföretagande till en universallösning i integrationspolitiken. Först och främst måste vi sträva efter att värdera kompetens på ett rättvist och samhällsekonomiskt effektivt sätt. Om arbetsmarknaden präglas av systematisk nedvärdering av människors potential, kommer skillnaderna i människors hantering av risker, hinder och möjligheter att bestå. De som inte får samma möjligheter på arbetsmarknaden har helt enkelt mindre att förlora på att ta risken att bli egna företagare. Om detta ligger till grund för ökat företagande bland personer med utländsk bakgrund, kommer vi att förstärka en etnisk skiktning inom näringslivet som är parallell med den som finns på arbetsmarknaden.